

Rutine for vurdering av og håndtering av inhabilitet for ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune

Formål og bakgrunn

Det er nedfelt i lovverket at kommunen skal drive effektivt, tillitsskapende og bærekraftig.

For å være tillitsskapende er det avgjørende at innbyggerne har stor trygghet til at kommuneforvaltningen opptrer objektivt og uavhengig. Reglene om inhabilitet i forvaltningsloven og kommuneloven skal bidra til at forvaltningsvedtak blir fattet på objektivt grunnlag, uten påvirkning av utenforliggende hensyn.

Det er grunnleggende viktig at spørsmål om habilitet og åpenhet jevnlig settes på dagsorden – i kommunestyret og blant ansatte.

I kommunens [etiske retningslinjer](#) er ansatte og folkevalgte pålagt en selvstendig plikt til å varsle overordnede om inhabilitet slik at man kan fritas fra videre behandling av saken.

For å tydeliggjøre hvordan ansatte og folkevalgte skal opptre dersom det oppstår spørsmål om inhabilitet, er denne rutinen utarbeidet. Bestemmelser om inhabilitet gjelder også for innleide konsulenter og vikarer.

Grunnlag

Dette dokumentet er utarbeidet med bakgrunn i

- Forvaltningslovens § 6 til § 10
- Kommunelovens § 11-10 og § 13-3
- Kommunens etiske retningslinjer
- Veileder: Habilitet i kommuner og fylkeskommuner (Kommunal- og regionaldepartementet)

Når er man inhabil?

Etter forvaltningsloven vil en ansatt eller folkevalgt være direkte inhabil dersom man:

- er part i saken
- er i slekt med en part eller der de foreligger nære familiebånd med en part
- er verge eller fullmektig for en part
- har en ledende stilling eller sitter i styret hos en part

I tillegg til disse konkrete typetilfellene vil man også være inhabil dersom det foreligger *andre særegne forhold* som er egnet til å svekke tilliten til den ansattes eller folkevalgtes upartiskhet.

Bestemmelser om inhabilitet følger også av kommuneloven. En ansatt eller folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak vil være inhabil i forberedelsen av en klagesak internt i kommunen og kan heller ikke treffe vedtak i et internt klageorgan. Der hvor det er et statlig klageorgan vil man likevel kunne forberede saken da vedtak fattes utenfor kommunen. Når det gjelder økonomisaker som budsjett, godtgjørelse til folkevalgte etc. gjelder ikke disse reglene.

[Veileder: Habilitet i kommuner og fylkeskommuner](#) kan benyttes dersom det er usikkerhet rundt habilitetsspørsmålet.

Vurdering og håndtering av inhabilitet

I det følgende skilles det mellom rutine for vurdering og håndtering av inhabilitet for henholdsvis ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune.

Ansatte i Ringerike kommune:

1. En ansatt avgjør selv om han/hun er inhabil, jf. forvaltningsloven § 8. Dersom han/hun finner å være inhabil, eller dersom han/hun er i tvil, skal forholdes tas opp med nærmeste leder, som eventuelt tar opp spørsmålet med advokatkontoret. Vurderingen bør lagres i saksbehandlingssystemet.
2. Ved inhabilitet skal den ansatte ikke fatte vedtak i saken, og han/hun skal heller ikke delta i saksforberedelsen. Han/hun skal heller ikke delta i interne drøftelser som legger grunnlag for å treffe vedtak i saken.
3. Ved inhabilitet hos den ansatte skal nærmeste leder sørge for at saken settes til en annen ansatt som ikke er inhabil. Det er da viktig at den inhabile ansatte ikke deltar i behandlingen av saken, jf. punkt 2 over.
4. Dersom lederen er inhabil, blir også direkte underordnede ansatte inhabile til å treffe vedtak i saken og forberede saken, og saken skal tas opp med rådmann.
5. Dersom rådmann er inhabil, blir alle i administrasjonen inhabile. I slike tilfeller må det foretas en konkret vurdering av hvordan saken skal behandles. Advokatkontoret skal forespørres om råd knyttet til videre saksbehandling/prosess i slike tilfeller.
6. Brudd på disse rutinene skal rapporteres som avvik i kommunens avvikssystem.

Folkevalgte i Ringerike kommune:

1. Den folkevalgte skal alltid foreta en vurdering av sin egen habilitet. Den folkevalgte må melde ifra per e-post til møteleder og politisk sekretariat i god tid før møtet dersom han/hun mener at han/hun er inhabil i en sak.
2. Ved tvilstilfeller skal spørsmålet om medlemmets habilitet forelegges advokatkontoret for vurdering.
3. Hvis det vurderes som at inhabilitet ikke foreligger, skal møteleder orientere organet om den vurderingen som er gjort.
4. Hvis det vurderes som at inhabilitet foreligger, skal politisk sekretariat varsle vara.
5. Møteleder skal ta opp spørsmålet i forbindelse med at saken behandles; det er organet som avgjør om medlemmet er inhabil.
6. Den det gjelder uttaler seg om nødvendig om spørsmålet, og fratrer.
7. Varamedlemmet tiltrer.
8. Organet voterer over spørsmålet.
9. Organets beslutning protokollføres på saken.

RINGERIKE
KOMMUNE

10. Saken tas opp til behandling.